

NAUMASEN SUKUSEURA Ry

2018

JÄSENLEHTI N:o 12

www.naumaset.com

SISÄLTÖ

- 2 Sukuseuran hallitus
- 3 Puheenjohtajan palsta
- 4 Arvo Tapani Naumasen muistolle
- 6 Urheilijaisäni Veikko Naumanen
- 10 Makeaa elämää
- 12 Vanhat kuvat kertovat
- 17 Muistiin merkittyjä mietelauseita ja ajatelmia
- 18 Minun harrastukseni
- 20 Kirjoita..??
- 22 Auschwitz–Birgenau keskitysleirimuseo
- 25. Sukuseuran jäsenluettelo
- 27. Tiedotteita
- 28. Oikaisu

NAUMASEN SUKUSEURAN

JÄSENLEHTI N:o 12

TOIMITTAJA, ULKOASU JA TAITTO

Tauno Naumanen

**ETULEHTI: Kuva: Merja Naumanen TAKAKANSI:
Kuva: Riikka Ratilainen, vasemmalla lita ja oikealla
Heta**

SUKUSEURAN HALLITUS

VASEMMALTA

Merja Naumanen

Puheenjohtaja
Vattuniemenkatu 4 A 1
00210 HELSINKI
p. 040 562 6609
Sp: merja.m.naumanen@gmail.com

Tauno Naumanen

Varapj. lehden toimitus
Nepenmäenkatu 1 A 1
80200 JOENSUU
p. 050 403 9541
Sp: tauno.t.naumanen@gmail.com

Anja Pulli

Hallituksen jäsen
Alavinkatu 2 B 14
83500 OUTKUMPU
p. 050 360 3696
Sp: pulli.anja@gmail.com

Seija Rönkkö

Rahastonhoitaja
Polvijärventie 59 C
83460 HARINJÄRVI
p. 040 051 0617
Sp: seija.ronkko@gmail.com

Kimmo Lasarov

Hallituksen jäsen
Lavalahdentie 5
83500 OUTOKUMPU
p. 050 024 2158
Sp: kimmo.lasarov@suomi24.fi

Sari Hiltunen

Sihteeri
Korsutie 3 B
80400 YLÄMYLLY
p. 050 585 9167
Sp: sari.hiltunen@ovk.fi

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Oppia ikä kaikki

Tämänkertaista puheenjohtajan palstaa kirjoitan helmikuussa Ranskassa Normandian maakunnassa Dieppe-nimisessä kaupungissa. Tieni tänne johti muutaman sattuman kautta. Aiemmin kerroin teille hypystäni tuntemattomaan aloittaessani oman Catering- ja tapahtuma toiminnan pari vuotta sitten. Cocktail-tilaisuudet joihin olen erikoistunut, sujuivatkin erittäin hyvin liikeideallani. Viime keväänä juhlaesongin aikana tunsin, että minun olisi saatava lisää kondiittoritaitoja seuraavaksi kevääksi. Selvitin aikani mahdollisuuksia ja pääsinkin opiskelemaan aikuiskoulutuksena iltaisin kondiittorin ammattitutkintoa Espooseen Omniaan oman työni ohella. Tästä siis otsikko oppia ikä kaikki, olenhan jo 56 vuotta itseasiassa tänä vuonna 57. Sukuseuran keski-ikässä suhteellisen nuori, mutta opiskelua ajatellen helpommallakin voisi suoraan sanoen päästä jo. Syyskauden tein kovasti töitä ja opiskelin ahkerasti kakkujen, pikkuleipien, kahvikakkujen, konvehtien, jäätelön, jälkiruokien ja voileipäkakkujen valmistusta. Tämä ei minulle riittänyt vaan halusin harjoitella käytäntöä muualla kuin omassa työssäni ennen tulevia näyttökokeita.

Kuulin mahdollisuudesta harjoitella ulkomailla ja Ranska on ollut aivan ehdoton kulinaristinen kohteeni jo vuosia.

Hain harjoitteluun ja ihme kyllä pääsin Ranskaan ja vielä tämän ikäisenä ja täällä sitä nyt ollaan. Yksi päivä työtä konditoria Divernetissä on takana. Minut otettiin hienosti vastaan, vaikka yhteistä kieltä ei olekaan.

Haluankin kannustaa kaikkia teitä vielä poikkeamaan rutiineista, matkustamaan, oppimaan uutta ja olemaan avara kaikelle vastaantulevalle iästä huolimatta. Meillä on vain yksi elämä.

Malja sukuseuralle

Tulevassa sukukokouksessa kotikaupungissani Outokummussa olen erovuorossa hallituksesta ja tulen jättämään tällä kertaa paikkani. Olen ollut mukana sukuseuran toiminnassa alusta alkaen ja nyt on aika uuden jäsenen hypätä mukaan toimintaan hallitukseen.

On ollut erittäin mielenkiintoista ja hauskaa olla mukana kehittämässä ja jatkamassa sukuseuran toimintaa, mutta aika aikaansa kutakin.

Tapaamisiin Outokummussa ja sydämellisesti tervetuloa sukukokoukseen Malmikumpuun heinäkuussa.

Dieppessä 4.2.2018

MerjaNaumanen

Naumasen sukuseuran hallituksen
puheenjohtaja

Arvo Tapani Naumasan (s. 9.12.1947 k. 10.9.2017) muistolle

Kirjoittajana lapset: Miia Korhonen os. Naumanen ja Teemu Naumanen

Isämme Tapani Naumanen syntyi kotitalalla Viinijärven Ahonkylässä Maila ja Väinö Naumasan toiseksi pojaksi. Isoveli Tapio oli syntynyt vuonna 1945. Tapanin jälkeen perheeseen syntyi vielä kolmas poika Keijo vuonna 1950 ja neljänneksi tytär Mirja vuonna 1956.

Tapanin lapsuus ja nuoruus kului maatilan töissä. Vuosien varrella me lapset saimme kuulla monta tarinaa sen ajan elämänmenosta ja työnteosta. Tuntui, että Tapanin lapsuus oli ollut työntäyteinen ja onnellinen.

Vuonna 1969 Tapani aloitti poliisikoulun Helsingissä. Ahonkylän pojalle muutto pääkaupunkiin oli varmasti aikamoinen elämänmuutos! Tapani kertoi muun muassa asuneensa noin 12 neliön asunnossa yhdessä kahden muun poliisikokelaan kanssa. Kaikki kolme olivat kolmivuorotyössä Rautatieaseman poliisilaitoksella – eri vuoroissa tietenkin. Kuulemma piti nukkuakin vuorotellen!

Eräänä marraskuun iltana vuonna 1970 Tapani seisoi raitiovaunupysäkillä veljensä Keijon kanssa, kun parkanolaisen maalaistalon tyttö kysyi Tapanilta tietä Kulttuuritalolle. Tapani katsoi parhaaksi saattaa neiti perille asti ja näin hän tapasi tulevan vaimonsa Maritan.

Pariskunta meni naimisiin vuonna 1972 ja muutti Vantaalle. Tytär Miia syntyi 1975 Vantaalla ja samana vuonna perhe muutti Vaajakoskelle Jyväskylän maalaiskuntaan. Uusi kotipaikka valittiin, sillä perusteella, että kartalla Vaajakoskelta oli lähes täsmälleen yhtä pitkä matka Parkanoon kuin Viinijärvelle! Poika Teemu syntyi vuonna 1978. Seuraavana vuonna perhe alkoi rakentaa omaa taloa Vaajakoskelle. Talon puutavara tuotiin tietysti Ahonkylästä. Isänä Tapani oli huolehtivainen ja lempeä. Teinivuosinaan me lapset emme

Tapani Kanarialla

kovin monesti saaneet iskää ”huijattua”, sillä kokenut poliisi oli nähnyt ja kuullut jo kaiken. Naapurustokin tiesi tarvittaessa voivansa turvautua avuliaaseen poliisiin.

Tapani teki suurimman osan työurastaan Vaajakosken poliisilaitoksella ja sen lakkauttamisen jälkeen viimeiset työvuodet kuluivat Jyväskylän poliisilaitoksella. Tapani jäi eläkkeelle vuonna 2004.

Varsinkin eläkkeelle jäämisen jälkeen Tapanilla oli aikaa harrastaa. Tärkeä oli esimerkiksi tuttu neljän miehen kuntoiluporukka, jossa ystävyys alkoi jo 40 vuotta sitten. Tapani oli myös intohimoinen penkkiurheilija: varsinkin pesäpallo ja jääkiekko olivat lähellä sydäntä. Urheilun lisäksi Tapani osallistui myös monenlaiseen järjestötoimintaan.

Tapani ja Tapio

Perhe matkusteli aina kun mahdollista: Kesäisin asuntovaunulla kotimaassa ja talvisin usein ulkomailla. Varsinkin eläköitymisen jälkeen Tapani kävi usein kotitilalla Ahonkylässä ja piti muutenkin tiiviisti yhteyttä sisaruksiinsa. Tapanille syntyi yhteensä neljä lastenlasta vuosina 2001-2011. Lapsenlapset Janni, Joonas, Milla ja Niklas olivat papalle rakkaita. Pappa vietti paljon aikaa lastenlasten kanssa

Sisarukset: Tapio, Tapani, Keijo ja Mirja

ja hänestä jäi lapsille monta lämmintä muistoa.

Kesällä 2017 Tapanilla todettiin vakava sairaus ja kuolema tuli yllättävän nopeasti jo syyskuussa.

Tapani oli aina valmis auttamaan kaikkia ja hän kosketti monen elämää. Tapania jäikin kaipaamaan suuri joukko sukulaisia, ystäviä, naapureita ja työtovereita.

Tapanin 60-vuotisjuhlat Teneriffalla. Koko perhe koolla: Tapani, Marita, Miian perhe (Miia, Jouni, Janni ja Joonas) ja Teemun perhe (Teemu, Heidi ja Milla).

URHEILULLINEN ISÄNI VEIKKO NAUMANEN

Teksti ja kuvat: Virpi Naumanen (Veikon tytär)

Olin aluksi sitä mieltä, että en saa kirjoitettua isästäni minkäänlaista tarinaa ja pohdiskelin asiaa pitkään. Siinä vaiheessa, kun kysyin 13-vuotiaalta Jesse-pojaltani, että mitä hän muistaa Veikko-ukistaan ja Jesse vastasi, ettei oikein paljoakaan, tajusin, että pakkohan minun on jotain kirjoittaa, jo Jessenkin takia.

Kuvissa Anni ja Paavo (ehkä kihlakuva 1930-luvulta) sekä Anni ja isäni Veikko pienenä.

Isäni Veikko Naumanen syntyi 9.1.1942 Anni (os. Kolehmainen) ja Paavo Naumasen ainoaksi lapseksi. Synnytys oli Anni-mummilleni aika vaikea, joten isä jäi ainokaiseksi. Luulen, että hän oli hyvin rakastettu lapsi, ehkä vähän lellittykin. Isääni hoitivat varhaislapsuudessa Anni-mummin serkut, sisarukset Toini Silvennoinen (os. Kolehmainen) ja Helvi Sahlman (os. Kolehmainen). Helvistä tuli isän kummi kuten Heikki ja Ida Ratisesta (os. Naumanen). Ida oli ukkini Paavon sisar eli myös täti isälleni. Hyvin läheinen kummitäti. Toini kertoi isän olleen hyvin ketterä ja riski lapsi, joka kerkesi, vaikka minne. He olivat mm. käyneet naapureissa usein leikkimässä, koska samanikäisiä lapsia oli ihan lähellä. Esimerkiksi Anja ja Ritva Karttunen (sittemmin Pajarisia) ja Tuula Lasaroff (myöhemmin Voutilainen) sekä Anja Kaperi (myöhemmin Pulli) olivat isän läheisiä lapsuudenystäviä.

Anjan ja Ritvan kanssa isä leikki mm. käpylehmäleikkejä vanhan savusaunan takana (sauna on siellä vieläkin pystyssä) ja Anja Kaperin kanssa he keksivät myös aina kaikenlaista kivaa, mistä lupsakka Paavo-ukkini ei heitä kuulemma koskaan kieltänyt. Isä oli kekseliäs poika, mutta ei mikään rasavilli kuitenkaan, vaan varsin harkitsevainen leikeissään, kertoi minulle Anja, kun kyselin isäni lapsuudesta. He olivat yötäkin toistensa luona, niin hyviä kavereita isäni ja Anja olivat. Heillä oli kuulemma mm. Harmaasalon kylän ensimmäiset hulahula-vanteet, jotka he saivat joululahjaksi samana jouluna ja ilmeisesti he kisailivat, kumpi sai pyöritettyä sitä enemmän ja paremmin.

Kuvassa isä ja omat kanat 1940 luvulla kotipihamaalla.

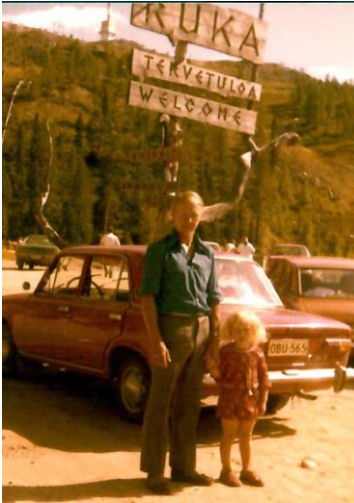
Isäni ollessa suurin piirtein 10-vuotias Harmaasalon kylälle muutti uusi perhe Smolanderit, joilla oli isää vähän nuorempi Kauko-poika. Kaukosta tuli isän hyvä ystävä, hänkin oli perheensä ainoa poika. Helena Smolander (os. Lasaroff) oli naapurin Eemelin sisar ja tuttu Paavo-ukilleni jo ennestään. Paavo ja Anni ja isäni kävivät kylässä niin Smolandereilla kuin Kapereilläkin ja toki muillakin naapureilla niin kuin siihen aikaan oli tapana. Isä ja Kauko urheilivat mielellään. Kauko kertoi minulle, että hän tuli usein sunnuntaisin kylään isäni luokse ja monesti he mm. hyppäsivät korkeutta ja työnsivät kuulaa yms. puuhailivat. Isäni oli lapsesta saakka hyvin urheilullinen, hän hiihti mielellään ja ajoi polkupyörällä paljon. Ukkinen Paavokin pyöräili, hänellä oli kuulemma sellainen erikoinen käppyräsarvinen kilpapyörä, ilmeisesti hän osallistui jopa joihinkin polkupyöräkilpailuihin. Isäni kilpaili paikallisissa kisoissa mm. hiihtokilpailuissa ja yleisurheilussa. Hän saikin niistä monia palkintoja kuten mitaleja ja palkintolusikoita. Kauko muisteli, että he pyöräilivät vartuttuaan vähän Outokumpuun saakka (siihen aikaan Kuusjärvelle) osallistuakseen erilaisiin urheilukilpailuihin. Reippaita poikia he olivat molemmat nykyajan näkökulmasta katsottuna. Myöhemmin pesäpallo vei isän mennessään ja hän pelasi sitä innokkaasti vuosia ilmeisesti mm. lukkarina toimien.

Rippikoulun jälkeen isä alkoi käydä pikkuhiljaa tanssilavoilla esimerkiksi Anja Kaperin kanssa. Isä tykkäsi iskelmämusiikista ja tanssimisesta läpi elämänsä. Esimerkiksi Olavi Virta ja Reijo Taipale olivat hänen ehdottomia suosikkilaulajiaan. Varsinkin Unto Monosen tango Satumaa, jota Taipale lauloi, oli yksi isän suosikkilauluja. Anja muisteli, että isä oli hyvä ystävä ja usein saattoi Anjan kotiinsa läpi pimeään metsäosuuden tanssireissun jälkeen. Tanssimatkoja he tekivät aluksi linja-autolla, joita kulki siihen aikaan enemmän siellä Harmaasalonkin kylällä. Myöhemmin isä osti moottoripyörän ja sen jälkeen punaisen kuplavolskin. Kaukokin oli mukana sen kyydissä ja tanssireissuilla samoin kuin Kalle Hartikainen, joka oli yksi isäni läheisistä ystäväistä läpi elämän. Isä oli usein kuskina ja monet hänen ystävänsä ja ikätoverinsa kylältä läksivät samalla kyydillä mm. Heinäveden Kermankosken, Juuan Piitterin tai Polvijärven tanssilavalle tanssahtelemaan. Ja varmasti niitä heilojakin sieltä löytyi näille reippaille urheilijanuorukaisille.

Kotitilalla isä oli alkanut tehdä jo noin 15-vuotiaasta asti maataloustöitä ja hän ajoi traktoria paremmin kuin Paavo-ukki. Isä autteli myös lähinaapureita peltotöissä. Vähitellen säännöllinen urheileminen kuten se rakas pesäpallokin jäi vähemmälle. Koko elämänsä ajan isä kuitenkin hiihti talvisin, pyöräili kesäisin, lenkkeili ja kävi melko usein tanssimassa äidinkin kanssa, mikä sekin oli toki hyvää liikuntaa. Äitini Taimin (os. Laamanen) isä tapasi juuri Polvijärven tanssilavalla vuonna 1969. Siinä oli ilmeisesti sitä kipinää, mutta myös monenlaisia muuttujia, koska äiti läksi Mailis-siskonsa ja tämän Tenho-miehen kanssa kuitenkin Göteborgiin Volvo-tehtaalle töihin. Äiti oli siellä pari vuotta töissä. Isä ja äiti kirjoittelivat toisilleen. Vuonna 1972 isä haki äidin pois Göteborgista emännäksi itselleen. Siinä vaiheessa isäni oli vaihtanut autoksi jo Toyotan, johon hän tykästyi niin paljon, ettei paljon muun merkkisiä autoja sen jälkeen enää huolinutkaan. Vanhempani menivät kihloihin ja naimisiin samana vuonna ja minä synnyin 1973. Paavo-ukkinen ehti kuolla vuonna 1972, joten en ehtinyt valitettavasti näkemään häntä.

1970-luku meni isällä monenlaisia töitä tehdessä ja useita rakennuksia korjaillessa. Mm. lisärakennus, jossa oli sauna, rakennettiin ja monia latoja korjailtiin ja navetan yhteyteen rakennettiin parempi heinävarasto ja vasikkakoppi. Isä kävi maatilán töiden ohella myös Tehdaspuu Oy:llä töissä, hän oli jakomies, joskus taisi metsurin hommiakin tehdä. Isä oli ahkera ja kova tekemään töitä. Metsä oli paikka missä isä viihtyi. Joskus myöhemmin hän vähän harmitteli, ettei lähtenyt aikoinaan lukemaan metsäteknikoksi, sillä hänellä oli ihan hyvät numerot kouluaineissa. Isä piti metsätöiden tekemisestä ja sienestämisestä ja marjastamisestakin. Toki hän myös vähän kalasti, mutta ei niin innokkaasti kuin Paavo-ukkinen aikoinaan. Isä oli myös musikaalinen, hän soitteli kitaraa ja myöhemmin minulle ostettuja sähköurkujakin. Kuten aikanaan sitten soittelin minäkin ja nyt minun Jesse-poikani.

Perheemme teki useita automatkoja kesäisin Lappiin, Ruotsiin ja Norjaan. Muistan miten nukuimme keltaisessa kangasteltassa, usein jonkin tunturin rinteessä ja kirkkaasti solisevan puron lähellä. Isä oli rohkea ajelemaan kaikenlaisilla ouden doilla teillä. Rosvojen tai petoeläinten varalle hän otti pienen kirveen tyynyn alle. Äiti keitteli perunoita pienen retkikeittimen päällä. Meillä oli aina omat eväät mukana. Niistä matkoista minulla on monia rakkaita muistoja ja paljon valokuvia. Meren äärelle päästessäni keräsin aina simpukoita ja kauniita kiviä muistoksi. Tuntureita ja porojakin oli hauska nähdä. Isä oli innokas ajamaan autolla pitkiä matkoja. Kerran yhdellä Pohjoisen matkalla mäkäröihin ja itikoihin kyllästyttyään hän ajoi Jäämeren rannasta suoraa kyytiä kotiin Harmaasalolle. Kävimme aika usein kyläilemässä myös Ida ja Heikki Ratisen luona Vantaalla. Isä läksi mielellään aikaisin aamulla ajamaan, ettei tiellä ollut ruuhkaa, joten monesti olimme jo aamu kahdeksan pintaan perillä Ratisilla. Idan tytär Anja Ratinen on yksi minun kummeistani, joten oli mukavaa käydä kylässä heillä. Vantaalla ja Helsingissä oli toki muitakin isän serkkuja, joita tapasimme aina toisinaan. Siihen aikaan käy-

tiin muutenkin enemmän kylässä sukulaisten luona, joten minäkin totuin siihen, että mm. isän tätien ja enojen perheiden sekä serkkujen luona vierailtiin säännöllisesti niin Outokummun kuin Polvijärven kunnan puolella. Ja toki myös naapureiden luona vierailtiin ja lehtiä kuten Seuraa ja Apua vaihdettiin naapureiden välillä.

Kuvassa isä ja minä Lapissa automatkalla 1970-luvulla.

Isä ohjasi minuakin urheilun pariin. Niinpä minäkin alakouluikäisenä hiihdin paljon ja kävin toki hiihtokilpailuissakin, joista sain niitä samoja palkintolusikoita kuin isäkin aikoinaan. Yleisurheilun puolelta sain kaksi piirinmestaruuskultaa, joista arvelen isän olleen iloinen. Muistan lapsena olleeni usein mukana lenkillä isän kanssa joko pyöräilemässä tai ihan jalkaisin. Joskus kävimme talviaikoina koko perhe hiihtämässä Outokummun tai Polvijärven valaistuilla laduilla, kuumaa mehua autossa mukana. Opiskelu vei kuitenkin niin paljon aikaa, että urheilusta ei tullut minulle niin tärkeää juttua, kuin mitä se isälleni oli. Ehkä hienoin muisto hiihtokilpailuista olivat yhdet

kylien väliset viestihiihdot, joissa isäni aloitti Harmaasalon kylän viestiosuuden ja sitten läksin liikkeelle minä. Luultavasti voitimme sen viestihiihdon. Siihen aikaan kylällä oli hiihtokilpailuja ja monen kylän välisiä viestihiihtoja aina talvisin.

1983 isä ja äiti tekivät ensimmäisen etelänmatkansa Gran Canarialle. Luulen, että mm. isän serkkujen ja Kalle-ystävän tekemät reissut saivat isänkin innostumaan nousemaan lentokoneeseen ja suuntaamaan ”aavan meren tuolla puolen” olevaan Espanjaan. Espanjassa isä kävikin viisi kertaa äidin kanssa ja luulen, että se maa oli hänelle se rakkain kaikista näkemistään. Vuosi 1984 jäi minulle mieleen niin hyvässä kuin pahassa. Ikävä asia oli, että Anni-mummi kuoli helmikuussa. Iloinen asia puolestaan oli se, että minäkin pääsin ensimmäisen kerran elämässäni etelänmatkalle vanhempieni ja Anja-kummini kanssa. Teimme matkan Teneriffalle. Ja myöhemmin muitakin kivoja reissuja. Italian reissulla kävimme mm. Roomassa ja Venetsiassa. Ihastuin näiden kaupunkien historiaan ja upeisiin, vanhoihin rakennuksiin ja ehkä siinä oli yksi syy, miksi paljon myöhemmin lähdin sitten opiskelemaan historiaa Joensuun yliopistoon. Isäni oli aika innokas näkemään uusia paikkoja ja tekemään retkiä sekä tutustumaan tarkemmin matkakohteisiin. Hän ei viihtynyt paikallaan

rannalla etelän auringossa, vaan ainakin halusi kävellä ja katsella ympärilleen.

Kuvassa isä, äiti ja minä matkalla Teneriffalle 1984.

1990-luvun alussa pääsimme muuttamaan uuteen tiilitaloon, josta vanhempani olivat haaveilleet vuosikausia. Isä oli suunnitellut ja hahmotellut uutta taloa ensin paperille. Lehmät olivat lähteneet jo jokunen vuosi sitä ennen Poutulle. Vanhemmat pääsivät sinne töihin. Isä toimi trukikuskina siellä, äiti puolestaan lihanpakkaajana. Kesämökin isä ja äiti rakensivat muutama vuosi uuden talon jälkeen Viinijärven rantaan. Mökkeilyä he harrastivat noin kymmenen vuotta, kunnes suurin innostus laantui.

Lapissa he kävivät vielä joitakin kertoja, nyt Toini Silvennoisen järjestämällä bussimatkoilla. Siellä isä tapasi mm. vanhan opettajansa Tytin (Salimäki) ja oli tästä tapaamisesta kovasti mielissään. Toinin retkillä oli usein monia tuttuja mukana ja ihan sukulaisiakin.

Kuvassa hyvät ystävät: isä, Toini ja Pentti Silvennoinen ja Anja Ratinen 1990-luvulla.

Isä jäi eläkkeelle vuonna 2001. Hän hiihteli talvisin ja kävi pilkillä, pyöräili mm. Viinijärveä ympäri, jos ei muuta keksinyt aikansa kuluksi. Metsätöitä hän teki vieläkin ahkerasti ja marjasti ja sienesti äidin kanssa. Innokas penkkiurheilijakin isä oli ja katseli varmasti kaikki mahdolliset hiihtokilpailut ja yleisurheilukilpailut. Äiti jäi pois Poutulta vuonna 2004, joten he ehtivät nauttia vielä vapaa-ajastaan yhdessäkin. Heillä oli kissoja ja myöhemmin koiria, parhaimmillaan neljä koiraa yhtä aikaa. Saksanpaimenkoira Riku oli isän suosikki. Elokuvia he katselivat mielellään ja isä nautti iskelmämusiikin kuuntelusta. Mm. Tangomarkkinoita vanhempani katsoivat joka vuosi tv:stä. Isän suosikkeja olivat läpi elämän mm. Olavi Virta, Reijo Taipale ja Eino Grön. Isä kävi heitä kaikkia katsomassakin tanssireissuillaan.

Kuvassa Jesse ja Veikko-ukki 2000-luvulla

Poikani Jesse syntyi elokuussa 2004 ja tämä ainoa lapsenlapsi oli tietenkin toivottu ja rakastettu. Jesse olikin paljon pienenä Veikko-ukin ja Taimi-mummin luona esimerkiksi kesäisin. Veikko-ukki kävi Jessen kanssa mm. traktoreita katsomassa Polvijärvi-päivillä. Jesse taisi olla monta kertaa ukin mukana omankin traktorin kyydissä. Tietenkin ukki opetti Jesseäkin hiihtämään. Vuodet vierivät ja isälle alkoi tulla pikkuhiljaa erilaisia terveydellisiä ongelmia. Hiihtoladut alkoivat mennä umpeen talvisin, kun entinen kova hiihtäjämies ei enää jaksanut hiihdellä entiseen tahtiin. Hän olikin saanut olla hyvin terveenä noin 70-vuotiaaksi asti. Isä sairastui lopulta haimasyöpään ja taisteli sairautensa kanssa noin puolitoista vuotta. Lääkärit sanoivat, että jos isällä ei olisi ollut niin hyvä peruskunto, kuin mitä hänellä oli, niin hän ei olisi elänyt niinkään kauan. Viimeisen kerran, kun kävimme isää katsomassa terveyskeskuksessa, hän seurasi vielä tarkasti hiihtokilpailuja tv:stä. Isän viimeiset sanat äidille olivat: ”kerrothan Rikulle terveisiä”. Isäni nukkui pois 9.3.2016. Me kaikki jäimme kovasti kaipaamaan isää, eikä vähiten Riku-koira, joka ihan selvästi masentui, kun isäntä ei enää palannutkaan kotiin.

”Aavan meren tuolla puolen jossakin on maa, missä onnen kaukorantaan laine liplattaa. Missä kukat kauneimmat luo aina loistettaan, siellä huolet huomisen voi jäädä unholaan.” (ensimmäinen säkeistö Unto Monosen tangosta: Satumaa)

MAKSA ELÄMÄÄ

Teksti ja kuva: Kimmo ja Reetta Lasarov

Meillä on vietetty kohta 28 vuotta kohtalaisen hunajaista elämää. Muutimme Outokummun Harmaasalolle v. 1988 ja keväällä 1990 pellonlaitaan ilmestyi kaksi mehiläispesää. Apua saimme outokumpulaiselta Ahosen Aimalta, joka neuvoi sitten Kimmon kädestä pitäen mehiläishoidon saloihin. Hänellä oli jo kymmenien vuosien kokemus kotiseudultaan Pohjanmaalta aina olkipesistä lähtien, joten opetus oli pätevää ja tarkkaa. Noista hyvistä perusopeista varmaan johtuukin, että Kimmon pesät on aina talvehtineet hyvin ja tuottaneet hyvän sadon paitsi tietysti niinä kesinä, kun säiden takia mikään ei onnistu.

Siitä tiesi, että kevät on tullut, kun Aimon Lada pörähti pihaan ja ulkoa alkoi kuulua pohjanmaan nuotilla, että ”jokos ne kärppäset on lennelleet”? Tarkoitti puhdistuslentoa, kun mehiläiset keväällä ensimmäisinä aurinkoisina ja lämpiminä päivinä lähtevät pesästä talven jälkeen. Silloin pitää varoa, ettei pyykit ole ulkona kuivumassa, muuten ovat keltaisen töhnän peitossa.

Kimmo lisäämässä laatikoita mehiläispesään kesällä.

Kesä on mehiläishoitajalle kiireistä aikaa: on liisättävä laatikoita ja vaihdettava ettei pesät tee emokennoja, jotta pesä ei lähde parveilemaan

(silloin on sen pesän sato menetetty). Lisäksi on tarkkailtava, että pesässä ylipäättänsä on emo, joka munii ja on toisaalta vaihdettava emo, jos entinen on liian vanha jne. Ja kaikki nämä toimenpiteet tarkoittaa sitä, että pesä on avattava ja käytävä läpi vahakakut yksitellen. Pesän voi avata vain lämpimällä ja aurinkoisella säällä, joten suojahaalarissa tulee todella hiki: haalarin alla pitää olla myös reilu vaatekerros, jalassa saappaat ja kädessä pitkävartiset nahkakäsineet, ettei mehiläisen piikit mene läpi. Tarhaajan kannalta paras kesä on aurinkoinen ja sopivasti sateinen, jotta kukat kukkivat ja mehiläisillä kerättävää mettä riittää. Mutta liikaa ei saa sataa, koska mehiläiset eivät lennä sateella.

Parhaimpina kesinä mehiläiset keräävät hunajaa useamman laatikon verran.

Tähän väliin lyhyt tietoisuus mehiläispesän rakenteesta. Mehiläispesä koostuu päällekkäin

pinottavista laatikoista. Laatikon sisällä on kehikoita, joihin on valmiiksi kiinnitetty mehiläisvahasta tehty pohjuke. Näihin vahapohjukkeisiin mehiläiset rakentavat kennot, joihin keräävät hunajaa. Kun kennot on täyteen kerätty, peittävät mehiläiset sen vahalla. Se on merkki mehiläistarhaajalle siitä, että hunaja on valmista lingottavaksi ja siitä on esim. kosteus tuuletettu pois.

Vahan kuorinta kehästä ennen hunajan linkousta.

Hunajakehistä lingotaan hunaja irti kuorimisen jälkeen.

Heinäkuun alkupuolella aletaan hunajalaatikoita ottaa pesistä, kehistä kuoritaan vahat ja kehät lingotaan, hunaja siivilöidään, kuoritaan vielä vahamurut pinnalta, tarkistetaan kosteus ja pakataan. Hunajat pakataan yleensä purkkeihin. Useimmat hunajaa ostavat käyttävät hunajaa mausteena ja lisukkeena. Mutta osa korvaa sokerin kokonaan hunajalla ja näillä asiakkailla vuosittainen kulutus saatetaankin laskea sitten ämpäreissä eikä purkeissa! Hunaja on vuosien mittaan meidänkin perheessä löytänyt monta

eri käyttötarkoitusta ruuanlaitossa: se sopii aamupuuroon, sokerin sijalle pullaan ja mausteeksi graavilohelle. Ja hunaja on syy siihen, miksi meillä on läpi vuoden makeita mansikoita: jos pakastemansikoihin tai vaikka tuoreisiinkin haluaa kesäistä makua, on juoksevaksi lämmitetty ja marjojen päälle valettu hunaja varma niksi tähän.

Elokuun alussa mehiläisille annetaan hunajan tilalle talviruoaksi sokeriliuosta, joka lisätään pesiin syöttölaatikoissa, joista mehiläiset sen hakevat ja käsittelevät samoin kuin hunajankin eli tuulettavat liian kosteuden ja lopuksi peittävät vahalla. Tämän ravinnon turvin mehiläiset talvehtivat kevääseen saakka. Meidän lasten "kauhukokemuksena" oli, kun tarjoussokeeria sai aikoinaan ostaa kerrallaan vain 10 kg, joten kaupassa piti samalla reissulla käydä useamman kerran ja myös lapset valjastettiin tähän rumbaan. Nykyisin sokeri on onneksi niin edullista, että sitä voi ostaa koko satsin kerralla.

Mehiläispesät talvella

Mutta kaikesta vaivasta huolimatta mehiläisten hoito ja niiden seuraaminen on mielenkiintoista. Vaikka hoitaisi mehiläisiä, miten hyvin tahansa niin loppujen lopuksi luonnon olosuhteet määrittävät sen, millainen hunajasadosta tulee.

VANHAT KUVAT KERTOVAT

Alla on kuvasarja Herman ja Lyydia Naumasen perheestä Outokummun Sätöskoskelta. Heidän kotipaikkansa nimi on Kiviaho. (Kts. Henkilöluettelo. Taulu 75)

*Herman Naumanen (s.14.4.1889, k. 13.11.1974)
vaimo Lyydia os.Airas (s.25.1.1894, k5.1.1977)*

Herman Naumanen Savonlinnassa 1918

Herman ja Lyydia Naumasen lapset 500-vuotiskuvassa

Ylhäältä vasemmalta Erkki, Lauri ja Mauri

Istumassa vasemmalta Sirkka Rautiainen, Maija Koponen, Suoma Taipale ja Eeva-Liisa Helske

Koskenkorvan sukua

Kuvat: Pirjo Koskenkorva

Koskenkorvan suku liittyy Naumasten Haapaniemen sukuhaaraan. Kuvissa viitataan sukuluettelon tauluihin. (Kuvista on vaikea tehdä selkeää kokonaisuutta. Taittajan huomautus)

Lyydia Naumanen (isä Peter Naumanen s.1891 k. 1982 Taipale. Taulu 123) avioitui Salomon Koskenkorvan kanssa 1910 (Taulu 124). Heille syntyi seitsemän lasta: Väinö, Irja, Aune, Vilho, Kauko, Maila ja Lauri.

Kuva 1

Kuva 2

Kuva 3

Kuva 4

Kuva 1: Lyidia (os. Naumanen) ja Salomo Koskenkorvan kihlajaiskuva

Kuva 2: Väinö Koskenkorva edellisten vanhin poika (Taulu 124)

Kuva 3: Maila Koskenkorva – Kemell (Taulu139)

Kuva 4: Muikku on käynyt verkkoihin. Vasemmalta Väinö ja Lauri Koskenkorva sekä Erkki Mutanen

Kuva 5: Vasta valmistunut Ylioppilas Ritva Lavikainen – Ruohonen kotipaihallaan (Taulu 125)

Kuva 6: Ilpo Kemell ja Pirjo Koskenkorva mummolan pihalla (Taulut 140 ja 138)

Kuva 7: Suurkisat 1947, Takarivissä toinen vasemmalta Kaarlo Koponen (Taulu 343). Keskirivissä toinen oikealta Kauko Koskenkorva (Taulu 138)

Kuva 5

Kuva 6

Kuva 7

Kuva 8

Kuva 9

Kuva 10

Kuva 11

Kuva 12

Kuva13

Kuva 8: Kotirappusilla 60-luvulla. Anne-Maria Kemell, Olavi Kemell, Pirjo, Helinä ja Kauko Koskenkorva sekä Maila Koskenkorva-Kemell

Kuva 9: Kotona 50-luvun lopulla. Vasemmalta Maila Koskenkorva-Kemell, Sylissä Ilpo Kemell, Helin Koskenkorva, Pirjo Koskenkorva ja Tuula Lavikainen-Kuuluvainen (Taulut 139,140,138 ja 130)

Kuva 10: Harmaasalo. Helinä Koskenkorva, Rauha, Jaana ja Reino Haapasalo (Taulut 145,203).

Kuva 11: Ilkka ja Marko Koskenkorva, syntymäpäiväkakkua odotellessa (Taulu 141)

Kuva 12: Kesäpäivä Viinijärven saarella. Kaarlo Koponen, sylissä Marjatta Koponen ja vieressä Helinä Koskenkorva.

Kuva 13: Mummolan pihalla 50-luvulla. Vasemmalta Maila Koskenkorva-Kemell, Ilpo Kemell auton nokalla. Esko ja Harri Luostarinen. Lavalla Pertti Lavikainen ja Kauko Koskenkorva. Taustalla Lauri Koskenkorva ja tamma Tähti. (taulut 139,131,125,138,141).

Kuva 14: Salomo Koskenkorvan arkun ääressä vasemmalta: Kauko Koskenkorva, Aune Koskenkorva-Luostarinen, Lauri Koskenkorva, leski Lyydia Koskenkorva, Irja Koskenkorva-Lavikainen, Väinö Koskenkorva ja Maila Koskenkorva-Kemell (Taulu 124).

MUISTIIN MERKITTYJÄ MIETELAUSEITA JA AJATELMIA

- 40-hengen organisaatio työllistää itsensä papereita kiertättämällä.
- Ellet ole varma mumise. (Boren)
- Jos olet pinteessä, delegoi. (Boren)
- Luokan edessä oleva hölmö on kuin mies korkealla vuoren huipulla: Kaikki näyttää hänestä pieneltä, ja hän näyttää kaikista pieneltä. (Match)
- No hienoa olla opettaja, sillä oppilaana olo on pirullista.
- Älä milloinkaan kinaa oppilaasi kanssa, muut ehkä eivät huomaa eroa.
- Lapsi ei ole syntyessään paha, mutta me voimme tehdä hänestä pahan.
- Arvosta osaajia älä turhan puhujia.
- Älä ole kiitosautomaatti, sillä levy kuluu puhki.
- Ystävät, nauttikaa tästä hetkestä, sillä me emme tiedä huomista.
- Ei onni ole suuri iso ”klöntti”, vaan se on paljon pieniä ”pipanoita”.
- Rakastakaa älkää vihatko, sillä rakkaus voittaa aina.

Muistiin merkinnyt: Tauno Naumanen

MINUN HARRASTUKSENI

Kuvat ja teksti: Anja Pulli

Minä olen "höyrähtänyt" senioritanssiin. Ai, mitäkö se on? Miepä kerron teille. Aluksi kerron, että olen aina tykännyt tanssillisesta liikunnasta. Aikoinaan lavatanssit olivat pop. Sitten myöhemmin kiinnostuin kansantanhusta ja harrastin sitä 8 vuotta. Ohjaajan lopetettua tuli ongelma, että mitäs nyt.

Outokummun naisvoimistelijoiden 35-vuotisjuhlat v.1986. Eka esiintyminen

Paikkakunnalla alkoi rivitanssi ja eikun mukaan. Se oli mukavaa! Ikää karttui ja nivelrikko rupesi vaivaamaan ja niinpä nilkat ja polvet eivät enää totelleet niin rajuja käännöksiä. Harrastus jäi muistoihin. Sittenpä huomasin vatsatanssin ja ajattelin että siinäpä ei niveliä tarvita ja niinpä läksin kokeilemaan moista tanssimuotoa. Sehän oli eri tavalla mukavaa mutta ohjaaja vaihtoi kotipaikkaa ja uutta ei saatu.

Mutta sitten tämä senioritanssi, jota olen harrastanut nyt useamman vuoden Outokummun reumayhdistyksen puitteissa. Olenpa ihan ohjaajakoulutuksen käynyt ja vedän toisen henkilön kanssa senioritanssiryhmää Outokummussa kahden viikon välein. Käyn myös kerran viikossa Liperissä Jyrin kylällä Paloaukean koululla senioritanssiharjoituksissa Liperin Lavatanssijoiden vetämänä.

Kerron vähän senioritanssin historiasta. Senioritanssi on kansainvälinen ohjattu tanssiliikuntamuoto ja sitä mielellään harrastavat myös nuoremmat tanssiliikujat. Se sai alkunsa Saksasta 1970-luvulla ja Suomessa sitä alettiin harrastaa 1980-luvun alkupuolella.

Rivitantsia Outokummun messuilla v. 2004 Kirjoittaja toinen vasemmalta

Ikäinstituutti kouluttaa ohjaajia ja ensimmäinen ohjaajakoulutus oli 1985. Tanssien musiikki on hyvin mukaansa tempaavaa ja jokaisella tanssilla on oma koreografiansa. Senioritanssia voisi kuvata perinteisen piirileikin ja tanssin välimuodoksi. Senioritanssi on hiukan ”tanssillisempi” kuin piirileikki. Jokainen tanssi koostuu kohtalaisen lyhyistä askelsarjoista, jotka toistuvat saman musiikin aikana useaan kertaan. Senioritansseja tanssitaan yhteisessä piirissä ja parit vaihtuvat, joten tanssi on erittäin sosiaalinen tanssimuoto parinvaihtoineen, tervehdyksineen ja hyvästijättöineen.

Senioritanssin hurmaa

Senioritanssi on oma liikuntamuotonsa. Pikkasen joutuu muistia käyttämään mutta sehän on hyvä meille seniori-ikäisille ja kipeät jalatkin kestävät hyvin, kun tanssi on letkeää ja useimmiten hidasta mm kävelyä, vaihtoaskeleita, valssinaskeleita, keinuaskeleita hyvin harvoin mitään rajuja liikkeitä. Saksalaisen sanonnan mukaan senioritanssi on kaikkein charmantein tapa vanhentua! Toivottavasti pitää paikkansa. Suosittelen harrastusta muillekin musiikista ja liikunnasta tykkääville. Toivottelen kaikille sukuseuran jäsenille oikein hyvää ja onnellista kuluva vuotta 2018.

KIRJOITA....??

Teksti: Tauno Naumanen

Vuosien varrella, kun olen tavannut sukuseuran jäseniä, hyvin usein kuulee mainittavan: " Voi kun olisi pitänyt jututtaa ukkia ja mummia tai isää ja äitiä. He olisivat tämänkin asian tienneet." Mutta nyt he ovat poissa ja vieneet mennessään monta arvokasta tietoa.

Omalla kohdallani isän puolen mummista on vähän tietoa. Ainoat tiedot ovat syntymä ja kuolinajat, että hän on kuollut lapsivuoteeseen 19.11.1894. Me emme tiedä edes hänen hautapaikkaansa, vaikka sitä on yritetty selvittää useamman suvunjäsenen toimesta.

Tämän vuoksi esitänkin, että te vanhemmat pyytäkää lapsia tai lapsenlapsi kirjoittamaan muistiin kuinka teidän lapsuudessa ja nuoruudessa asioita hoidettiin ja tehtiin. Tyttäreni lapset kysyvät usein, miten jokin asia tehtiin "ennen muinoin." He ovat kyselleet esimerkiksi, kuinka koulu silloin käytiin.

Sukulehdessä n:o 9, on juttu " Aunen evakkotie." Aune itse oli käsin kirjoittanut yli kaksikymmentä sivua omista evakkoreisustaan. Siitä oli erittäin helppo kirjoittaa tarina lehteen. Juuri tällaisia tarinoita pitäisi seniori-ikäisten kirjoitella. Jos niitä tulee useampia, ne ovat helppo koota yhdeksi kokonaisuudeksi. Mutta ennakkoluulot ja se, ettei osata kirjoittaa on hyvin yleistä. Ei se tarvitse olla mitään kaunokirjallisuutta ja pilkut ja yhdyssanat joku muu korjaa. Tosin seniori-ikäisistäkin moni osaa käyttää tietokonetta, mutta se luontainen vaatimattomuus estää kirjoittamisen. Vanhempien ihmisten muistiin merkitsemä perimätieto on sinänsä jo arvokasta. Nykynuoret kiittävät näitä kirjoituksia myöhemmin, kun alkaa tulla omaa ikää riittävästi ja entisajan ja suvun tarinat alkavat kiinnostaa. Hyvin moni on tehnytkin oman elämänkerran tai joku lapsi on kirjoitellut ja koonnut kirjaisen.

Tänä päivänä kirjan teko ja painaminen on helppoa. Eikä se ole kovin kallistakaan ja aina löytyy apua kirjan kokoamiseen. Siihen ei tarvita erikoisia tietokoneohjelmia. Nykynuorisot äkkiä opettelee kirjan tekemisen pienen opastamisen jälkeen. Eihän se tarvitse olla mikään satojen sivu-

jen eepos. Myöskin kuvien liittäminen tekstiin onnistuu aivan tavallisella tekstinkäsittelyohjelmalla

Mitä sitten painaminen maksaa? Jos vertaatte tätä lehteä ja sen hintaa. Tämän lehden painokustannukset ovat 5...6 €/kpl ja tämä on nelivärinen panoasultaan. Mustavalkoinen ei maksa sitäkään. Painoshan tällaisissa muistelmissa on yleensä pieni. Sehän kiinnostaa vain jälkipolvea ja lähisukulaisia. Kirjan hintaa vaikutta missä sen painattaa. Suomessa kovakantisen kirjan painaminen maksaa noin kaksi kertaa pehmyt kansiin verrattuna. Ulkomailta esimerkiksi Virossa tai Puolassa painetun kovakantisen kirjan voi saada samalla hinnalla, kun Suomessa pehmytkantisen.

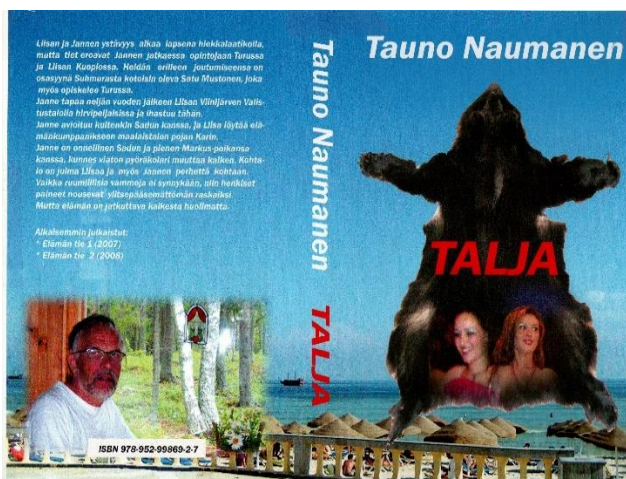
KIRJOITA ROMAANI?

Oma kirjoittamiseni sai alkunsa, kun jäin eläkkeelle 2004. Työ oli vienyt kaiken ajan eikä työn aikana ollut mahdollisuutta kirjan kirjoittamiseen. Vaikka olinkin monesti miettinyt pystyykö tällainen "tavan tallaja" kirjoittamaan romaanin. Mietin myös eläkkeelle jäätyäni, kuinka täyttää se aika joka nyt jäi työstä vapaaksi. Ja kuinka pitää korvien väli kunnossa? Fyysisen kunnon voi pitää yllä liikunnalla ja pelailemalla lentopalloa. Mutta se henkinen puoli?

Sitten vain aloin kirjoittamaan. En kertonut edes vaimolleni mitä olin tekemässä. Kerran hän sitten työstä tultuaan kysyi, miksi aina olen tietokoneella. Pitihän minun kertoa uudesta harrastuksestani. Ihme kyllä tekstiä alkoi tulla, vaikka ensimmäisen kirjan kohdalla tein kaikki mahdolliset virheet, joita voi vain tehdä. Ja niitä oli paljon. Tekstissä oli väärin kirjoitettuja sanoja, lauseita jotka eivät olleet ymmärrettäviä ja monta muuta mokaa. Kun olen keskustellut muidenkin aloittavien kirjoittajien kanssa, melkein jokainen on tehnyt samanlaisia virheitä. Ensimmäistä kirjaani en itse taittanut, vaan sen teki entinen työ-kaverini. Kansikuvan tein itse ja siinä oli se ensimmäinen mahdoton moka. Kannen oli nähnyt

moni ihminen, mutta kukaan ei huomannut virhettä. Kirjan nimi piti olla: "ELÄMÄN TIE". Kirja tuli painosta ja eräs kaveri kysyi mitä se tarkoittaa: "ELMÄN TIE" eli sanasta puuttui Ä kirjain. Painos oli laatikossa ja siinä meni sen hetken mielenrauha. Soitin painotaloon ja sieltä kaveri sanoi, ettei se ole mikään ongelma. Painetaan uusi liimattava sivu kanteen ja liimaat sen entisen kannen päälle. Ja hyvin se meni, ei sitä kukaan huomaa. Tyttäreni korjasi sitten kirjan tekstin ja otin siitä uuden painoksen. Oppia tuli kantapään kautta.

Ennen painatusta yritin tietenkin saada kustantajan. Se oli ikävää puuhaa. Voi mennä lähes vuosi ennen kuin kustantajalta tuli kauniskirje. "Kiitos luottamuksestasi kustantamamme kohta, mutta valitettavasti teoksenne ei sovi nyt paino-ohjelmaamme" ja nimi alla. Silloin piti laittaa kustantajalle vielä käsikirjoitus paperilla. Nyt sen voi laittaa sähköpostilla. Jälkikäteen sain tietää, että suuret kustantamot saavat jopa toistatuhatta uusien kirjoittajien käsikirjoitusta vuodessa. Niistä menee läpi 2..3 kpl. Sen jälkeen painatin neljä ensimmäistä kirjaani itse. Omakustanteisella kirjalla saa painokustannukset pois, mutta ei siitä mitään tuloa tule. Tosin kirjoittaminen on minulle harrastus ei mikään ammatti. Vaikka nyt minulla on oikeus käyttää kirjailija titeliä, jos haluan.

Esimerkki kirjankannen tekemisestä. Siinä on pohjakuvana tunisialaisen hotellin rantakuva. Karhuntalja on Ruunaan koskien ravintolan seinältä. Tanssitytöt Tunisialaisen illan esiintyjiä ja omakuva kesämökkini ikkunan edestä.

Usein puhutaan kuinka paljon kirjailijat hankkivat. Kirjailijaliiton suositus on vähintään 21 % kirjan verottomasta hinnasta. Se tekee 2...4 €/kpl. Suomessakin on kirjailijoita, joiden painos on kymmeniä tuhansia, kyllä siinä silloin saa mukavan liksan työlleen. Kirjakaupat eivät ota omakustanteisia kirjoja myyntiin ja pienten kustantamoiden kirjoihin kirjakaupat suhtautuvat nuivasti. Kirja voi löytyä sieltä, mutta se haitaan varastosta, jos joku osaa kirjaa kysyä. Hinta on aivan käsittämätön. Minunkin yhdestä kirjasta on kirjamyynnissä pyydetty yli 40 €/kpl, kun "oikeiden kirjailijoiden" kirjan voi saada lähes puolta halvemmalla. Tällä tapetaan pienkustantamot. Sairastuin 2008 vakavasti ja silloin kirjoitin kaksi kirjaa nopeasti "Talja ja Perijä". Nämä kirjat olivat pakoa todellisuudesta, koska sairaudellani näytti olevan suunta vain alaspäin. Kun sitten käänne tapahtui 2011 parempaan suuntaan, sain monelta lääkäriltä pyynnön kirjoittaa sairaudestani kirja. Niin syntyi kirja "Kuokkavieraana syöpä". Tämä kirjan on tarkastanut Helsingin yksityisen Syöpäsairaala Docrateksin perustaja ja sairaalan johtava lääkäri, dosentti Timo Joensuu. Hän käänsi minun sairauteni suunnan ja kannusti kirjoittamaan kirjan. Tälle kirjalle löytyi kustantaja heti. Kun lähetin käsikirjoituksen kustannusyhtiö Haihin tuli seuraavana päivänä tieto, että he haluavat sen kustantaa. Tämä kirja on levinnyt ympäri Suomen nimenomaan syöpäjärjestöjen kautta.

Tämän kirjan jälkeen oli vaikea aloittaa uutta kirjoittamaan. Kuitenkin aloitin Tiemestari kirjaa. Vaikka tarkoitus oli kirjoittaa yksi kirja niitä tuli kolmen kirjan trilogia sarja. Näille kaikille sain myös kustantajan. Nyt viimeistelen yhdeksättä kirjaani, saanko kustantajan sitä en tiedä. Pöytälaatikossani on myös valmis kuvallinen runovihkonen, mutta sen julkaiseminen mietityttää.

Tässä lopuksi kaikille suvun naisille runo:

*Sinä olet tuulenhenkki, lauha ja lämpöinen.
Sinä olet kasteen helmi, lehdellä kukkasan*

*Sinä olet virran juoksu, kimalteessa auringon.
Sinä olet ruusun tuoksu, kimpussa morsion.*

*Sinä olet aamun valo, onnellisten päivien.
Sinä olet illan hämy, kesäisten niittyjen.*

AUSCHWITZ – BIRKENAU keskitysleirimuseo

Kuvat ja teksti: Pirkko Naumanen, asiatietojen varmistus Wikipedia

Matkustimme puolisoni kanssa kesällä 1999 Puolaan. Lensimme Varsovaan, jossa vietimme kolme päivää. Sitten jatkoimme matkaa junalla Krakovaan. Matkaohjelmassa oli mahdollisuus osallistua Krakovasta linja-autolla tehtävään päivän kestävään opastettuun retkeen Auschwitziin. Minun teki mieleni lähteä retkelle ja nähdä omin silmin historialliset keskitysleirit. Pienen miettimisen jälkeen mieheni suostui lähtemään mukaan. Mietin automatkalla, mikä meitä perillä odottaisi? Miten kam-mottavaa olisi nähdä paikka, jossa tuhottiin yli miljoona ihmistä.

Auschwitz oli toisen maailmansodan aikainen puolalaisen siirtoleirin paikalle perustettu saksalais-ten käyttämä keskitys- ja tuhoamisleiri. Se sijaitsi lähellä puolalaista Oswiecimin (saks. Auschwitz) kaupunkia. Nykyään se on museo ja Unescon maailmanperintökohde.

Tällä alueella oli kolme leiriä: KL Auschwitz I pääleiri, KL Auschwitz II Auschwitz - Birkenau varsinaisen tuhoamisleiri ja KL Auschwitz III työleiri. Auschwitzistä on tullut holokaustin symboli. Siellä natsit tappoivat systemaattisesti Euroopan juutalaisia. Tutustuimme kahteen ensimmäiseen leiriin.

AUSCHWITZ pääleiri

Pääleirin rakentaminen aloitettiin vuonna 1940. Auschwitzin rakentamismääräyksen antoi sotamarsalkka Himmler sen jälkeen, kun Saksa oli miehittänyt Puolan. Auschwitzistä tuli Saksan seitsemäs keskitysleiri. Saksalaiset värväsivät pakolla paikallisia asukkaita keskitysleirin rakennustöihin. Yli 500 yritystä Saksan valtakunnasta osallistui sen rakentamiseen ja varustamiseen. Leiri oli syrjäisessä paikassa, jolloin se sai pitkään toimia muulta maailmalta rauhassa. Se sijaitsi rautatien solmukohdassa, joten vangit voitiin kuljettaa leirille tehokkaasti junalla. Leiri avattiin vankilaksi puolalaisille poliittisille vangeille. Juutalaisten vankien osuus nousi nopeasti ollen lopulta 90 prosenttia.

Leirillä oli myös eri maiden kansalaisia.

Sähköistetty piikkilanka-aita.

Jokaiselle vangille annettiin sisään kirjautuessa numero, joka korvasi nimen. Alkuun vain juutalaisille numero tatuoitui vasempaan kyynärvarteen. Vankien päät ajeltiin ja heille annettiin vankien vaatetus. Leirissä oli kova kuri ja pakkotyö rakennuksilla oli niin rankkaa, että useimmat vangit kuolivat siihen. Majoitus oli koruton ja ruoka niukkaa, joten vangit sairastuivat ja näivettyivät.

Leirialue on ympäröity betonimuureilla, vartiotorneilla ja sähköistetyillä piikkilanka-aidoilla.

Pääportin yläpuolella on kyltti "Arbeit macht frei (työ vapauttaa)". Astuin portista sisään jännittyneenä, toisaalta kiinnostuneena.

Kuvassa kivimuuri, jota vasten n. 20 000 vankia teloitettiin ampumalla

Kuinka moni on tästä kulkenut sisään palamatta ulos. Rakennukset ovat punatiilisiä, hyväkuntoisia.

Polttouuni

Kaasukammio ja krematorio ovat leirin laidalla olevassa rakennuksessa. Tila on pimeä, katossa olevasta luukusta johdettiin kaasu. Vieressä on polttouunihuone. Jotenkin tekisi mieli lähteä heti pois. Hillitsen itseni ja teen nopean kierroksen tiloissa. Täällä on pelko ja epätoivo.

Uhrien kenkiä museossa (kuva: Wikipedia)

Museossa on suuria lasillisia kaappeja, joihin on koottu uhrien kenkiä, silmälasia ja hiukkasia.

Saksalaiset SS-miehet, leirin vartijat, asettuivat asumaan Auschwitzin kaupunkiin, jonne

muodostui heidän oma kaupunginosansa. He elivät normaalia perhe-elämää ja nauttivat huvituksista. Mielestään he olivat oikealla asialla murhatessaan alempiarvoisia ihmisiä.

AUCHWITZ - BIRKENAU

Birkenau sijaitsee noin kolmen kilometrin päässä Auschwitzista. Sen rakentaminen aloitettiin vuonna 1941 ja ensimmäinen kaasukammio valmistui alkuvuonna 1942. Vankien tuhoaminen ampumalla osoittautui liian hitaaksi, joten käyttöön otettiin kaasulla murhaaminen. Birkenau oli varsinainen tuhoamistehtas, jonka kaasukammioissa surmattiin ihmisiä laajamittaisesti ja hyvin järjestelmällisesti vuosina 1942 - 1944.

Birkenaun pääportti

Vangit tuotiin ahtaissa tavarajunissa Birkenauhun. Asemalla ihmiset luokiteltiin työkykyisiksi tai työkyvyttömiksi. Työkyvyttömät ohjattiin suoraan kaasukammioihin. Vangeille yritettiin vakuuttaa erilaisilla järjestelyillä, että heidät vain puhdistettaisiin, minkä jälkeen he saisivat tavaransa takaisin ja majoitautuisivat. Tiloihin johdettiin kaasua, ja oven kurkistusaukoista SS-lääkärit tarkkailivat kuulemistä. Ruumiit vietiin krematorioihin tai joukkohautoihin. Ruumiiden siirtäminen ja polttaminen oli vankien tehtäviä.

Työleirille joutuneista vangeista suurin osa kuoli muutamassa kuukaudessa. Vuoden 1944 aikana tuhoamista tehostettiin. Enää ei vangeja numeroitu tai kirjattu, vaan heidät ohjattiin suoraan kaasukammioihin.

Aidattu tuhoamisleiri ja parakkeja

Birkenau on valtava alue. Se on rakennettu suurelle määrälle vankeja, todellinen tuhoamiskeskus. Silmänkantamattomiin ulottuva alue on ympäröity sähköisellä piikkilanka-aidalla. Suurin osa rakennuksista on raunioina, tiilisiä piippuja töröttää pystyssä. Karuja pitkiä lautarakenteisia parakkeja on jäljellä.

Auschwitzin leirillä tuhottiin nykyisen arvion mukaan 1,1 – 1,5 miljoonaa ihmistä. Uhreista suurin osa oli juutalaisia, myös poliittisia vankeja ja sotavankeja eri maista. Liittoutuneet tiesivät leirien olemassa olost, mutta niitä ei pommitettu ilmeisesti vankien pelastamiseksi. Puna-armeijan sotilaat vapauttivat leirin vangit vuonna 1945.

Mihin Saksa pyrki tällä ihmisten tuhoamisella? Alkuun natseilla oli suunnitelmassa poistaa valloittamiltaan alueilta ”vieraat kansallisuudet” kuten puolalaiset ja juutalaiset. Natsi – Saksassa oli käytössä kansallissosialistinen rotuoppi. Saksalaiset kuuluivat yliverlaiseen ”arjalaiseen rotuun”. Alempiarvoiset rodut tuli hävittää kuten juutalaiset, mustat, romanit ja slaavit.

Sodan jälkeen aloitettiin oikeudenkäynnit Auchwitzin työntekijöitä vastaan Puolassa.

Leirin johtajat ja osa työntekijöistä tuomittiin kuolemaan tai vankeuteen

Parakin sisätila. Jopa 1200 henkeä voi asua yhdessä parakissa.

Sisätilat ovat ankeat ja ahtaat, sille vankimäärälle mitä niihin sijoitettiin. Täältä ei päässyt hengissä pois.

Auschwitziin tutustuminen veti hiljaiseksi, surulliseksi ja ahdistuneeksi. Kaikkeaa näkemäänsä ja kuulemaansa ei pystynyt heti käsittelemään. Miten ihmeessä jotkut vangit kestivät keskitysleirin olosuhteet, ja vapauduttuaan pystyivät jatkamaan elämäänsä. Tosin heitä oli vähän. Miten vaikea on luopua omaisistaan? Perheenjäsenet erotettiin toisistaan heti juna-asemalla, naiset omiin ryhmiin, miehet omiin ja lapset vietiin vanhemmiltaan. Mukana olevat tavarat jäivät vangitsijoille. Vankien hiuksista sotateollisuus valmisti lankaa, josta tehtiin mm. huopia. Työleirille valitut vangit elivät epäinhimillisissä olosuhteissa ja kokivat leirin kauhut. Heillä ei ollut mitään ihmisarvoa. Vangeilla tehtiin myös lääketieteellisiä kokeita, jotka olivat kivuliaita. Voiko ihminen olla toiselle näin paha? Näköjään voi. Inhimillisuus katoaa, kun on toteutettava ”hullujen” johtajien käskyjä. Tapa tai tule itse tapetuksi. Miten kaikki on ollut mahdollista? Eikö kukaan voinut pysäyttää kauheuksia? On tärkeää muistaa, mitä on tapahtunut, jotta sama ei toistuisi. Auschwitziin tutustuminen oli mieliinpainuva ja vaikuttava kokemus.

NAUMASEN SUKUSEURA ry:n JÄSENET

Anckar Meri Johanna	Turku	Lustig Hanna-Maaria	Vaajakoski
Andronoff Teija	Kantvik	Matinlassi-Röntynen Seija	Kempele
Asikainen Meeri	Niittylahti	Myöhänen Raija	Kajaani
Asikainen Mika	Sirkka	Naumanen Olavi	Outokumpu
Elonen Annikki	Sipoo	Naumanen Aune	Outokumpu
Fredriksson Terhi	Espoo	Naumanen Reijo Olavi	Outokumpu
Haapasalo Rauha	Outokumpu	Naumanen Raimo	Outokumpu
Hakkarainen Martti	Riihimäki	Naumanen Eila	Outokumpu
Halttunen Mirja	Kouvola	Naumanen Tauno	Joensuu
Hiltunen Sari	Ylämylly	Naumanen Pirkko	Joensuu
Hiltunen Iiro Juhani	Ruotsi	Naumanen-Salmela Tiina	Kuopio
Hirvonen Tarja	Mäntsälä	Naumanen Mauri	Outokumpu
Ikonen Katri	Kangasala	Naumanen Pirkko	Outokumpu
Kaijalainen Milja	Helsinki	Naumanen Petri	Outokumpu
Karttunen Riikka	Lehmo	Naumanen Pekka	Vantaa
Kontkanen Esko	Vantaa	Naumanen Vilho	Ylöjärvi
Kontkanen Raija	Joensuu	Naumanen Heikki	Palokka
Koponen Esa	Outokumpu	Naumanen Matti	Outokumpu
Korhonen Mia	Jyskä	Naumanen Sinikka	Outokumpu
Koskenkorva Pirjo	Karkkila	Naumanen Terttu	Viinijärvi
Kuivalainen Maila	Joensuu	Naumanen Tapio	Viinijärvi
Kuosmanen Ari	Jyväskylä	Naumanen Teemu	Loviisa
Kuosmanen Kauko	Espoo	Naumanen Keijo	Valkeala
Kuosmanen Pentti	Outokumpu	Naumanen Mira	Helsinki
Laakkonen Tuuli Kristiina	Iisalmi	Naumanen Jari	Riihimäki
Lahtinen Pinneli	Nummela	Naumanen Liisa	Outokumpu
Lappi Ritva	Espoo	Naumanen Kauko	Outokumpu
Lasarov Kimmo	Outokumpu	Naumanen Merja	Helsinki
Lasrov Reetta	Outokumpu	Naumanen Ritva	Espoo
Luostarinen Harri	Heinävesi	Naumanen Kauko	Outokumpu
Louhio Irja	Helsinki		

Naumanen Merja	Helsinki	Räsänen Arto	Helsinki
Naumanen Ritva	Espoo	Rönkkö Seija	Harinjärvi
Naumanen Eeva	Outokumpu	Seilonen Tuire	Ylämylly
Naumanen Raija	Lohiranta	Siitonen Pirkko	Kuopio
Naumanen Eveliina	Kirkkonummi	Siitonen Pekka	Kuopio
Naumanen Veikko	Vantaa	Silvennoinen Ritva	Joensuu
Naumanen Mirja	Vantaa	Soukka Maili	Lohja
Naumanen Heikki	Outokumpu	Stenius Marja Liisa	Espoo
Naumanen Arvo	Outokumpu	Säynätjoki Liisa Maria	Joutsa
Naumanen Päivi	Outokumpu	Taipale Suoma	Helsinki
Naumanen Virpi	Varkaus	Taipale Erkki	Helsinki
Naumanen Matti	Suhmura	Taipale Eeva Susanna	Tampere
Naumanen Liisa	Suhmura	Tirronen Päivi	Mikkeli
Naumanen Carolina	Suhmura	Tolonen Lea	Outokumpu
Naumanen Raimo	Kuopio	Turunen Kati	Joensuu
Naumanen Paula	Porvoo	Vainio Meri	Hämeenlinna
Naumanen Jari	Tuusula	Viitana Marja Leena	
Naumanen Olavi	Jämsä	Vihervalli Annikki	Kempele
Naumanen Maarit	Tuusula	Vihervalli Päivi	Haukipudas
Naumanen Pekka Juhani	Lohja	Viljamaa Lea	Lempäälä
Naumanen Tero Pekka	Joensuu		
Oinonen Raili	Ylämylly		
Pakkanen Martti	Outokumpu		
Piiparinen Raimo	Viinijärvi		
Pulli Anja	Outokumpu		
Ratilainen Riikka	Outokumpu		
Riikonen Liisa	Outokumpu		
Riikonen Jyrki	Outokumpu		
Riikonen Eija	Outokumpu		
Räsänen Riitta	Somero		
		NUORISOJÄSENET	
		Leila Lustig	Vaajakoski
		Daniel Lustig	Vaajakoski
		Naumanen Tatu	Outokumpu
		Naumanen Reetta	Outokumpu
		Naumanen Simo	Porvoo
		Naumanen Siiri	Porvoo
		Naumanen Enni	Porvoo
		Naumanen Lempi	Porvoo
		Naumanen Jesse	Varkaus
		Aapo Tirronen	Mikkeli
		Ossi Tirronen	Mikkeli
		Sanni Tirronen	Mikkeli
		Pihla Tirronen	Mikkeli

TIEDOTTEITA

Myytävänä:

Pöytäviiri 8 kpl 33,5 €/kpl + postikulut

Mainoshinnat tähän lehteen

- kokosivu 180 €

- 1/2 sivu 90 €

- 1/4 sivu 45 €

Seuraava sukokous ja sukutapaaminen

On 7.7.2018. Sukukokous pidetään Outokummun Malmikummussa ja ohjelma lähetetään kaikille sukuseuran jäsenille vuoden 2018 lehden mukana.

Seuraava lehti ilmestyy 2019

Lehden toimittajana haluan kiittää lämpimästi kaikkia niitä henkilöitä, jotka ovat kirjoitussillaan mahdollistaneet tämän lehden ilmestymisen.

Kuten varmaaankin olet huomannut, tämä lehti on ohuempi kuin edelliset. Tämän vuoksi vetoan kaikkiin sukuseuramme jäseniin, että osallistuisitte aktiivisemmin lähettämään kuvia, runoja, tekstejä jne. Lehteä ei voi tehdä, ellei tekemiseen ole aineistoa.

Vuoden 2019 lehteä varten tulisi materiaalit lähettää Tauno Naumasetille 30.1.2019 mennessä. Sähköposti: tauno.t.naumanen@gmail.com

Osoite Nepenmäenkatu 1 A 1 80200 Joensuu. Puh. 050 403 9541.

Sukuseuraan liittyminen

Sukuseuran varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä jokainen 18 vuotta täyttänyt henkilö, joka isän tai äidin puolelta on sukuun kuuluva tai avioliiton kautta on siihen liittynyt.

Sukuseuraan voi liittyä ilmoittamalla puheenjohtajalle, hallituksen jäsenelle tai ilmoittamalla seuran internetsivulla olevalla lomakkeella osoite: www.naumaset.com.

Sukuseuran jäsenmaksu on kahden vuoden toimikaudelta 25 €. Seuran tilinumero on: FI 85 5770 5320 0320 85. Jäsenmaksun päättää sukuseuran yleiskokous.

Seuran jäsenen alle 18 vuotias lapsi voi liittyä seuraan nuorisojäsenenä. Nuorisojäsen on vapaa jäsenmaksusta.

OIKAISU

Sukulehdessä n:o 10 oli
artikkeli: "Toiveena saada
palat paikoilleen."
Sivun 15 kuvien teksteissä
oli virheitä.
Ohessa korjatut tekstit.

*Kirjoittaja on Irja Louhio, Anna Kuosmasen
(o.s. Heikintytär Naumanen) tyttö.*

▼ Veljet Väinö ja Olavi perheineen Pajukoskella 1953 van-
hempiensa Ilmari ja Anna (o.s. Naumanen) Kuosmasen kotona.
Vas. Väinö-veli (1922-2010), sylissä poikansa Ari (1950-), vaimo
Irja (1926-), sylissä tyttö Paula (1953-), äitini Anna (1901-1985),
Olavin vaimo Liisa (1929-1994), siskoni Liisa (1939-), minä, Irja
(1946-), isä Ilmari (1897-1971), Olavi-veli (1924-1977), syl:ssä
tyttönsä Pirjo (1950-2016). Kuva: Kauko Kuosmanen.

▲ Else-sisko (1927-1994) ja minä (1946-) kotikoivun juurella
1940-luvun lopulla. Oli jännittävää kun vanhimmat siskot
saapuivat lomalle laukkuineen ja outoine tavaroineen. Vie-
raina heitä pidin, kunnes myöhemmin ymmärsin heidänkin
kuuluvan samaan sisarussarjaan. Kuva: Kauko Kuosmanen.

**TERVETULOA
SUKUTAPAAMISEEN
OUTOKUMPUUN 7.7.2018**

**ERKKI KANNISTON V. 1989 TEKEMÄ
MUISTOMERKKI: "TYÖSTÄ PALUU"**

Kuvat: Merja Naumanen

NAUMANEN OY

Joensuu • Kuopio • Siilinjärvi • Pieksämäki • Juuka • Nurmes

**KAIKKEA RAKENTAMISEEN
JA
REMONTINTIIN**

